

Aan het Gemeenschappelijk Hof van Justitie,
Wilhelminaplein,
Willemstad,
CURAÇAO.

HOGER BEROEP WARBES ZAAK

Geeft respectvol te kennen:

ANONIEM (ter bescherming van persoon in kwestie geanonimiseerd), *appellante*, ten dezen domicilie kiezende ten kantore van de advocaat mr. Michiel Bijkerk, kantoorhoudende te Seru Grandi #80 en tevens te Kaya Grandi #8, Bonaire, die verklaart ten dezen voor en namens appellante op te treden en die voorts verklaart door haar gemachtigd te zijn om namens haar dit hoger beroepschrift te ondertekenen.

1. Wederpartij ten dezen is de Staat der Nederlanden, in het bijzonder de Minister van Sociale Zaken & Werkgelegenheid (hierna: 'de Minister', of 'de Staat'), in Bonaire gevestigd ten kantore van RCN te Centrumgebied Kralendijk, Bonaire.
2. Appellante komt in beroep tegen de beslissing van het Gerecht in Eerste Aanleg op Bonaire d.d. 7 april 2017 (prod. I), hierna het 'vonnis *a quo*'.

Gronden van het beroep:

3. De gronden van dit beroep zijn dezelfde als in de eerste aanleg procedure zijn aangevoerd, welke hierbij worden ingelast en moeten worden geacht deel uit te maken van dit beroep. Dit ziet met name op de argumentatie in het Inleidend verzoekschrift en de pleitnota in eerste aanleg.

Voorts wordt opgemerkt dat dit beroep beoogt de zaak in volle omvang aan het Hof voor te leggen. Dit met name, omdat de Minister en vervolgens het Gerecht de problematiek vanuit een geheel onjuist uitgangspunt hebben benaderd en derhalve tot een geheel onjuiste conclusie zijn gekomen.

Immers, het uitgangspunt had het volgende behoren te zijn:

'Ieder mens moet in staat worden gesteld aansluitend bij zijn eigen mogelijkheden autonoom te zijn' (art. 01 'Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte').

Weliswaar is deze wet niet van toepassing in BES, maar het *uitgangspunt* van deze wet is WEL van toepassing in BES, omdat die is afgeleid van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (IVRPH) dat WEL voor BES in werking is getreden (i.t.t. hetgeen in eerste aanleg werd aangenomen) en is *gebaseerd* op art. 1 Grondwet dat in BES integraal WEL van toepassing is.

Zie de considerans van deze wet:

*'Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om, mede in verband met **artikel 1 van de Grondwet** en alsmede op grond van de Richtlijn nr. 2000/78 EG van de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000, tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep*

(PbEG, 2000, L303), ter bevordering van de deelneming op gelijke voet aan het maatschappelijke leven bescherming te bieden tegen discriminatie op grond van handicap of chronische ziekte en dat het daarom wenselijk is behoudens de door de wet genoemde uitzonderingen onderscheid op deze grond te verbieden;

De Nederlandse Wajong-uitkering is altijd gebaseerd geweest op het geciteerde uitgangspunt in art. 01 van de 'Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte'. De Wajong-uitkering was immers altijd *persoonsgebonden*. Als men huwde met een persoon die wel een inkomen had, verloor men zijn Wajong-uitkering NIET (*wel* eventuele toeslagen). Lang voordat het IVRPH voor Nederland in werking trad, werd deze persoonsgebondenheid ex de Wajong-wet al erkend.

In het IVRPH vindt men het principe van autonomie, waarop art. 01 van de 'Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte' is gebaseerd terug in de volgende bewoordingen (art. 3 General Principles, letter a):
'Respect for inherent dignity, individual autonomy including the freedom to make one's own choices, and independence of persons';

Over de gelding van het IVRPH in BES vergelijk men de opmerking op de website van het Nederlandse College voor de Rechten van de Mens:

'Het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geldt voor het hele Koninkrijk en dus ook voor Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). [In] Caribisch Nederland moet het verdrag dan ook worden uitgevoerd en nageleefd. De regering onderzoekt op dit moment welke wetgeving in Caribisch Nederland aangepast moet worden om het verdrag daar te kunnen laten gelden'.

NB! Afwezigheid van aangepaste wetgeving betekent NIET dat de principes ten grondslag liggend aan dit Verdrag niet reeds nu kunnen en behoren te worden toegepast bij de uitvoering van *wel* reeds bestaande wetgeving, zoals het Besluit Onderstand BES (hierna: 'BOB').

Hetgeen namens appellante in eerste aanleg naar voren is gebracht, komt precies overeen met het uitgangspunt van autonomie dat ten grondslag ligt aan art. 01 van de 'Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte', alsook de 'Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (m.n. het persoonsgebonden zijn van de Wajong-uitkering), alsmede het IVRPH.

Appellante heeft in eerste aanleg gepoogd het Gerecht te doen inzien dat de aangeboren handicap van appellante het voor haar onmogelijk maakt om behoorlijk voor zichzelf op te komen, dat er voor haar daarom eigenlijk een bijzondere curator moet worden benoemd (in ieder geval voor de periode NADAT haar ouders haar niet meer kunnen helpen) en dat daarom de onderstanduitkering die aan haar was toegekend moet worden geacht persoonsgebonden te zijn ten einde haar in staat te stellen autonoom te zijn, ook in het huwelijk.

Appellante heeft in eerste aanleg aannemelijk gemaakt dat continuering van de uitkering om dringende redenen noodzakelijk was, juist omdat gebleken is dat haar echtgenoot niet in staat is om haar naar behoren te onderhouden, althans dat in feite niet of onvoldoende doet, en zij zelf vanwege haar handicap en blijvende arbeidsongeschiktheid niet in staat is om het gedrag van haar echtgenoot om te buigen, noch om het nodige bij te verdienen ten einde te voorzien in haar eigen levensonderhoud.

De Minister en het Gerecht hebben onvoldoende oog gehad voor de bijzondere noden van personen met een handicap, in dit geval een verstandelijke en licht fysieke beperking (zwakbegaafdheid). Er kan en wordt vaak misbruik van hen gemaakt.

4. Tegen het vonnis *a quo* worden voorts de volgende specifieke grieven aangevoerd:

Grief 1

In r.o. 3, 4de alinea, oordeelt het Gerecht dat – verkort weergegeven – appellante's huwelijk de omstandigheden dusdanig hadden gewijzigd dat niet geoordeeld kan worden dat de Minister onredelijk was om de uitkering te beëindigen. Zulks echter ten onrechte.

Toelichting

Naast hetgeen hiervoor onder punt 3 reeds is naar voren gebracht, vestigt appellante nog de aandacht op het grondbeginsel van 'Reasonable accomodation' dat het IVRPH kenmerkt. Om personen met een handicap in staat te stellen een leven te leiden dat zoveel mogelijk gelijk is aan het leven van personen zonder handicap, hebben zij aanspraak op 'reasonable accomodation'.

Dit wordt in het Verdrag als volgt gedefinieerd: "*Reasonable accommodation*" means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms";

Toen appellante nog thuis woonde, ontving zij de uitkering *wel* op basis van haar aanspraak op 'reasonable accommodation'. Dit stelde haar in staat om min of meer op gelijke voet te kunnen leven in vergelijking met mensen zonder handicap. Het huwelijk ontnam haar echter deze aanspraak. Niet kan worden volgehouden dat het onredelijk was om deze aanspraak (die toch al toegekend was) te laten voortduren. Immers het was deze uitkering die haar autonoom maakte en die haar in feite in staat stelde om te kunnen huwen. Als nu het huwelijk wordt beëindigd, omdat appellante niet meer autonoom is en zij dan weer bij haar ouders gaat inwonen, dan komt zij weer *wel* in aanmerking voor een uitkering om haar in staat te stellen autonoom te leven. De uitkering dient dus persoonsgebonden te zijn. Alleen dat zal haar in staat stellen het huwelijk vol te houden. Zonder dat zal zij uiteindelijk *wel* moeten scheiden om weer te kunnen leven op gelijke voet met mensen zonder handicap.

De Minister en het Gerecht hebben deze kant van de zaak niet doorzien.

Waar in de definitie wordt verwezen naar 'all human rights' wordt ook bedoeld op de IVESC-rechten, *in casu* dus met name ook op de artt. 9 en 11 IVESC. Zie in dit verband ook art. 4 lid 2 IVRPH.

Grief 2

In r.o. 3, 5de alinea, oordeelt het Gerecht – kort samengevat – dat appellante er niet in is geslaagd om aan te tonen dat haar echtgenoot niet in staat is om haar naar behoren te onderhouden, althans dat in feite niet of onvoldoende doet en – dat daargelaten – dat het niet nakomen van deze zorgplicht niet kan worden aangemerkt als een zeer dringende reden om een recht op onderstand toe te kennen en voorts dat appellante's zwakbegaafdheid hierop geen ander licht werpt. Zulks echter ten onrechte.

Toelichting

De moeder van appellante heeft het feit van het niet-nakomen van de zorgplicht door appellante's echtgenoot toegelicht en bevestigd. Wij zullen tijdens mondelinge behandeling haar verklaring nader toelichten, voor zover mogelijk vergezeld van schriftelijk bewijs.

In eerste aanleg is er voorts op gewezen dat tijdens de hoorzitting (waar appellante's moeder een uitgebreid verslag deed over het niet-nakomen van de zorgplicht door haar echtgenoot) verzocht is aan de ambtenaren van SZW om een onderzoek hiernaar te doen. Dit werd toegezegd, maar een onderzoek heeft niet plaatsgevonden, in ieder geval geen deugdelijk onderzoek. De echtgenoot is hierover door SZW niet eens ondervraagd. De beschikking *a quo* kan om deze reden niet geacht worden naar behoren te zijn gemotiveerd, zodat ook het Gerecht zonder nader onderzoek niet kan aannemen dat appellante in dit opzicht niet aan haar bewijslast heeft voldaan.

Voorts wordt opgemerkt dat de beschikking *a quo* ontoelaatbaar discriminatoir is jegens appellante (art. 26 IVBPR, art. 14 EVRM jo. art. 1 Twaalfde Protocol EVRM, alsmede in het licht van art. 2, 3de definitie en art. 5 IVRPH) en uiteraard art. 1 Grondwet, en wel om de volgende redenen.

Bonaire is integraal deel van Nederland. Appellante is dus ingezetene van Nederland (zie art. 1 Statuut). In het Europese deel van Nederland erkent de zgn. Wajong-wet het autonomiebeginsel ten gunste van personen zoals appellante en de Wajong-uitkering is daarom persoonsgebonden. In het Caribisch deel van Nederland is het autonomiebeginsel ten gunste van appellante echter niet toegepast. Haar uitkering werd immers niet geacht persoonsgebonden te zijn, terwijl haar situatie gelijk is aan Wajong-ers in het Europese deel van Nederland. Dit is ontoelaatbaar discriminatoir.

Waar het Gerecht vervolgens oordeelt dat appellante's zwakbegaafdheid geen ander licht werpt op deze casus, wordt precies de vinger op de zere plek gelegd, d.w.z. het Gerecht heeft niet doorzien dat personen met een handicap andere en vaak verder gaande aanspraken hebben op (financiële) steun en bijstand dan anderen (d.w.z. personen zonder handicap). De zwakbegaafdheid heeft er dus *alles* mee te maken. Het Besluit Onderstand BES is weliswaar niet specifiek geredigeerd om personen met een handicap te accommoderen, maar art. 10 BOB kan en behoort *wel* in dit licht te worden toegepast. Discriminatie tussen personen met een handicap wonend in Europees Nederland vs. Caribisch Nederland is niet toegestaan op grond van voornoemde discriminatieverboden.

5. Het voorgaande is aanleiding de vordering enigszins preciezer te redigeren, als hierna aangegeven.

WESHALVE het het Hof moge behagen:

- a) *Primair*: met vernietiging van het vonnis *a quo*, dit beroep gegrond te verklaren, de (laatste) beschikking *a quo* te vernietigen en te bepalen dat aan appellante met ingang van 18 februari 2016 een bijzondere onderstanduitkering wordt verleend conform artikel 10 Besluit Onderstand BES en wel op dezelfde hoogte als voorheen (d.w.z. voor de beëindiging naar aanleiding van het huwelijk) aan haar werd uitgekeerd of zoveel meer of minder als het Hof in goede justitie moge bepalen;

- b) *Subsidiair*: met vernietiging van het vonnis *a quo*, dit beroep gegrond te verklaren, de (laatste) beschikking *a quo* te vernietigen en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op te dragen opnieuw te beschikken binnen veertien (14) dagen na datum van de uitspraak en wel met inachtneming van conform art. 50 lid 4 WarBES in de uitspraak op te nemen aanwijzingen, ertoe strekkende dat aan appellante met ingang van 18 februari 2016 een bijzondere onderstanduitkering wordt verleend conform artikel 10 Besluit Onderstand BES en wel op dezelfde hoogte als voorheen (d.w.z. voor de beëindiging naar aanleiding van het huwelijk) aan haar werd uitgekeerd of zoveel meer of minder als het Hof in goede justitie moge bepalen, althans ertoe stekende dat de Minister een onderzoek dient te verrichten naar de sociale omstandigheden waarin appellante verkeert, met name of haar echtgenoot voldoet aan zijn zorgplicht, althans in voldoende mate daaraan voldoet;
- c) Te bepalen dat appellante kosteloos mag procederen, aangenomen dat voor dit hoger beroep KRB alsnog zal worden verleend (is aangevraagd, maar nog niet beschikt).
- d) Zowel primair als subsidiair kosten rechtens.

Bonaire, 5 mei 2017

Namens appellante,
mr. M. Bijkerk